Do Võ Phi ... Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh ... (scan từ microfilm của ...)

SỐ THỨ 1398 — NGÀY THỨ SÁU 30 MARS 19.. — NGÀY 14 THÁNG HAI ANNAM NĂM QUÍ-HỢI — NĂM THỨ 15

DIRECTEUR — PROPRIÉTAIRE
NGUYỄN-VĂN-CỦA

TÉLÉPHONE: 208
Adresse télégraphique:
LUCTINH—SAIGON

GIÁ BÁN
nước-Pháp | ngoại-quốc
Một năm..... 13$00 | ... 15$00
Sáu tháng... 6.50 | ... 8.00
Ba tháng..... 3.50 | ... 4.50

(GIÁ LẺ MỖI SỐ.... 0$05
mua báo thì lấy bắt đầu ngày mồng một và ngày 15 mỗi tháng và phải trả tiền trước.

Lục Tỉnh Tân Văn

(LỤC-TỈNH TÂN-VĂN & NAM-TRUNG NHỰT-BÁO RÉUNIS)

JOURNAL QUOTIDIEN

NHỰT BÁO xuất bản mỗi ngày, trừ ngày lễ và chúa nhựt

POUR LES ANNONCES
PARIS, RUE:
A Saigon: aux Bureaux du Journal rue Catinat, 158-160 bis (1er étage)
A Haut: aux Bureaux du Trung-Bắc Tân-Văn
A Paris: chez M. H. Mayence & Cie, rue Truschet

On traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance.

Thơ, chèques và mandats gửi mua báo thì đề ngày cho M. NGUYỄN-VĂN-CỦA, Thượ-ký Lục-Tỉnh Tân-Văn, còn bài vở đăng báo thì đề cho M. LÊ-HOÀNG-MƯU, chủ bút

DEPOT LEGAL
Nº 875

BUÔN BÁC

VỀ VIỆC CHO VAY ĐẶC NỢ

(Tiếp theo)

Dòm thấy hai xứ đồng một Chánh-phủ mà về việc cho vay đặc nợ chẳng đồng một luật ; một xứ cho vay lợi chung niên, năm phần gọi là cao quá phép, mắt mỏ quá chừng ; còn một xứ sao lại cho vay lợi chung niên tới hai-trăm bốn-chục phần mà còn gọi là nhẹ hết sức, rẻ phỉ thường ; Chánh-phủ lấy làm bất bình về sự người giàu-có dựng thế lực kìm tiền mà hiếp đáp kẻ nghèo hèn, làm cơn tăng ngặt ; chớ nghỉ ra chẳng khác nào kẻ nghèo gặp lúc lỡ-làn, phải cơn túng rối mang lấy nợ nần rồi, phải tìm nơi-nẻ kẻ bảo gia phất-hộ, buôn bạc lấy lời vậy. Chánh-phủ mong trừ thói-tệ ấy mà để cho nhơn-dân được nhờ thói nước tục dân để quen, không thể làm bức, sửa trong một ngày cho đặng. Chánh-phủ phải cam để vậy mà đợi thời, nhứt là bên tỉ Đề-bình xét những vụ nợ nần của các nhà Annam, thấy mỗi bổi ôi, thường hay làm từ phúc để về bộ, quyết xin chiếu-luật nọ-nia vào cái Đông-pháp, đặng mà buộc cách cho vay đặc nợ ấn lời theo phép.

Lần lần, người ngoại quốc sang ngụ đây, thấy thói tục trong xứ cho vay đồng lời thời quá, mới kêu nhau qua Nam-kỳ, chịu thuế Nhà-nước, lãnh sanh ý, chuyên nghề buôn bạc. Ấy là tôi muốn nói bọn Chà và Sết-tí đó. Chúng nó cũng vịnh theo thói tục người Annam mà cho vay, cũng tính lợi, mười-đồng một tháng, ra mười, mà chúng nó lại không có vốn, chỉ lãnh bạc ngày ra, mười-đồng vốn, một tháng ăn hai đồng lời, thì quí là lợi chung niên hai-trăm bốn-chục phần, bọc lời xấp hai bạc vốn. Cắt cổ tiết hầu ! Mà người Annam, phần nhiều, có thấy đâu ! Cứ nói vay mười đồng vốn, một tháng trả hai đồng lời có lẽ hoạ, không dè mình làm mọi cho nó ăn mà không biết. Ấy là nói về phần nhà nghèo, cũng là tay buôn gánh bán bưng, với những kẻ mua đồ gạo bán cắt chợ. Còn như những tay có thế-lực, chẳng lẽ vay bạc góp, bạc đứng. Cứ một-tháng đồng vốn, góp mỗi tháng mười-hai đồng ; một-ngàn đồng vốn, góp mỗi tháng một-trăm hai-chục đồng : góp đã mười tháng, hết lốt bổn lợi. Thế gọi bọc hai phần, cho chẳng khỏi cho là hai-trăm bốn-chục phần như lời tôi nói trước. Vậy mà còn khá hơn bọc đặng ; hỏi bọc đặng mới thiệt ngặt cho. Cứ một tháng vốn, mỗi tháng trả mười-hai đồng-bạc lời ; trả lời hoài cho lời chừng nào có đủ một-trăm mà trả vốn lại mới hết. Tỷ ra trả cả năm, mà vốn còn nguyên đó. Thế-lực người nghỉ cho lợi hay không ? Vì như một năm mà trả cho hết vốn lại thì mỗi tháng phải trả một-trăm bốn-mươi hai đồng, mười-hai tháng trả một-trăm bốn-mươi bốn đồng mới còn nguyên, đồng trả đồng, đặng bốn lần cả. Chà Sết-tí đến mở cửa cho tiền ngày, mới là đến ngày mười ; song cách cho tiền lời, chỉ nghề cho vay-nghề-làm vậy, chớ người làm ăn không-thể.

Bởi cách cho vay cắt cổ như vậy, nên mới hoá Chà-và Sết-tí đã bước tới đất Nam-kỳ, kẻ bỏ bạc tay không, sắp lên tay bạc Chà mà người thứ tang chẳng hề rời ngón nghiệp. Chẳng chỉ khác hơn là lúc tăng vay bướng lấy đồng, tới kỳ không thấy trả, để chịn lời chừng vốn vốn, vốn càng bền càng lớn, sanh lợi càng ngày càng to ; Chà kiếm tới tấn tích kỳ giam thâu hiệt mấy. Thấy vậy thường quá, bèn tỉ Đề-bình phải tây lực dân thôi-nước mà tiếp luật riêng cho trong xứ. Ấy là dành cho bọc cho vay lợi mười-hai phần và người ngoại-quốc không đặng giam thân dân bổn xứ, nếu người thiếu nợ chẳng phải là thương nhân.

Luật định vậy đó thôi, Chà Sết-tí cũng cứ cho vay ăn lời cắt cổ như thường, buộc người Annam vay một trăm, phải chịu làm giấy một-trăm hai-chục đồng bạc vốn. Đi lại tốn cũng vô phang trừ khử.

Ngoại trừ Chà Sết-tí, còn một mối khác nữa là tiệm cầm giấy cầm đồ, không thêm ăn lời hai trăm bốn chục chi, mà chỉ cầm có một đồng bạc vốn, ăn mỗi ngày một su lời ; tính ra, mặt đồng vốn, để một trăm, sanh lợi trong một năm sau chục đồng su lời. Một đồng vốn, một năm sanh ba đồng sáu bạc lời, thì, xét kỹ, chẳng phải cho vay, cầm đồ mà ăn lời ba trăm sáu chục phần chắc-chắn. Từ khi hiệp cầm đồ Saigon, chẻ lợi chung niên hai mươi bốn phần, tuy biết quá phép quá luật, mà không dủ vốn (?), muốn xin thêm cho đặng bốn mươi tám phần, hay là ba mươi sáu phần lời ; bỗi quan Đốc-lý thành-phố cùng bàn nghị-viên không khẳng nhậm cho y như lời xin, nên đóng cửa, không cầm nữa, thì tiệm cầm giấy mới có hơi ế ; chớ buổi tiệm cầm đồ Saigon còn mở cửa thì tiệm cầm giấy thạnh vượng biết bao ; nhứt là tiệm cầm của Khách-trú lập tại đường Espagne, thiên-hạ vậy ra nườm-nượp. Biết mấy phen chánh cũng trong từ bao, tôi cảo sự tiệm cầm giấy của Khách-trú đối cai phép nước, xin lãnh sanh ý lập tiệm mua bán giấy cầm đồ, để cầm giấy cầm đồ mà lấy lợi ; mà lại ăn lời quá phép ; tính ra bạc ba trăm sáu chục phần. Biết mấy phen tôi nài xin xét sổ sách và bút-toán các tiệm ấy dặng mà trừ bại cho dân, mà từ ấy những giờ chưa có chi công hiệu.

Tôi trộm phép quan nên chước lượng cách nào mà trừ bại mối hại lời ấy, bỗi lẽ cách cho vay của Sết-tí, hai là cách cầm giấy cầm tiệm Khách-trú đối xin mua bán giấy, và ngăn-ngừa dân ngoại-quốc thừa lấy thói nước tục dân, lấy thế lực kìm tiền mà các-cớ dân bổn-xứ. Trừ đặng tệ ấy, và ngừa đặng mối hại ấy mới mầu cho. Chỉ như người Annam với người Annam tưởng phép quan cũng nên vì thói tục rộng dung cho ; nên tài chỉ cho vay không ăn lời nặng thời quá, cầm đồ không giam lận sang đoạt của người, như những vụ đã bắt dải tới Tòa từ xưa nay đó. Tự sao tôi lại xin rộng dung cho tài chủ Annam ? — Vì làm gì rồi bọc cũng còn lần-quần trong xứ nầy, không ra khỏi nước. Hai nữa vì nghề cho vay nhỏ to là nghề kim chỉ của người đơn-bả Annam, kiếm lời chỉ độ. Lại có người cho vay như vậy trong xóm cũng để cho con nhà nghèo khỉ túng rối một đôi đồng, có mợi quơ tạm. Bằng chẳng vậy, con túng ngặt hỏi ai ?

Ấy vậy, việc cho vay đặc nợ, trong xứ nầy, vì lục dân thiệt nước, ăn lời quá mức quá hiệt, chẳng nên chẳng trừ mà tiếp-cứu bổn Annam phải tay ngoại-quốc các-cớ ; nếu để rộng cho Chà-Chệc như xưa nay, thì bị cho dân bổn-xứ qua cổ.

LÊ-HOÀNG-MƯU.

Lễ Phục-Sinh

Nhơn dịp lễ Phục sinh năm nay nhằm ngày 1er Avril, Chúa-nhựt, Báo L.T.T.V. không xuất bản bữa thứ bảy 31 Mars và thứ hai 2 Avril 1923.

AI SỢ VỢ ?

(Tiếp theo)

2 — Sự vợ có ích gì, có hại gì đến gia-đình xã-hội ?

Câu hỏi nầy nếu trả lời hẳn ra, tất phải có việc quan-hệ đến người chồng viết chớ chẳng không. Là vì nếu nói sợ vợ là đều có ích cho gia-đình, xã-hội, thì ai người dân-ông có tài có chí tự-lập, không lẽ bỏ nhơn-sắc mà sự nghiệp của dân-bộ, thì người ta bài kích, người ta khi bạc lại mình, nói mình là người tư-cách để tiện. Bằng nói dân-ông sợ vợ là có hại đến việc gia-đình xã-hội thì lại còn e nỗi phe nữ-lưu đang đi lăng lang - lạc dân-ông kia, họ xúc miễn sành họ rầu, họ trù, họ ếo cho chết cái người toan mưu gỡ là bắn sự vợ của họ đang êm khách tu mi. Cái thế đi phải có làm sợ.

Lẽ thường những người dân-bà có khiếu thông-minh, sâu sắc nước đời thì bao giờ họ chịu tìm có cái thế-lực gì để áp-chế người dân-ông phải sợ họ ; cái sự họ ao-ngược của họ đối với chồng họ đến thành ra rồi, thì tưởng cũng không phải là tại họ. Phần nhiều thì bởi Thi-hoàng, cũng không bằng chồng họ mà sợ cái nghiễm rân trọn mắt của họ. Bây giờ bảo rằng sợ vợ là không ích, thì chỉ cho khỏi cái phe nhỏi hỏn chồng trong mà phỉnh mỏi son, thân phách chồng trong chân là gần lưu đó, họ còn ra cái chánh-thích rất cao nghiệt với chồng họ hơn nữa. Rồi tế ra luận-giả nói chuyện bằng-lăng mà dân-ông ta chịu cái thiệt họ, thì đã hoàn ác mà càng thêm hoàn ác là đường nào !

Nhưng toàn rằng dân-ông sợ vợ là không ích, thì sao sao dân bà cũng phần-đối lại ngay : Thây chúa mấy sợ vợ, mà làm chi nên ích-lợi cho xã-hội gia đình ? Không, không. Luận giả không phải nói cái đó, luận-giả nói cái nầy : Phàm dân-ông sợ vợ, thì không bao giờ làm nên việc lớn,mà bao giờ cũng làm nên việc nhỏ ; lấy bất quá là việc của vợ chồng xử nhau chớ gia-đình lâm-thường vậy thôi, có ảnh thưa gì đến cái chí nghĩa lớn lao ngoài đàn-đoàn xã-hội. Còn cái việc thờ chúa không sợ vợ đó, nghĩ ra họ cũng không giỏi gì, bởi họ nhờ ngũ-giới-cấm của nhà Phật nên họ không sợ vợ, chớ không phải cấm nhà Phật để cho họ lo-lắng mối sợ, chỉ tưởng Phật làm bằng cũng phải ..., nghe lời sợ vợ mà bỏ đi mất trọn tướng rằng, người dân-ông sợ vợ, nữ cái nỗi, bỏ quá là nên việc nhỏ, bằng có hại, thì tấp-phải hại việc to, là một lẽ hằng thấy của vợ chồng hạng người lầm-thường xử nhau trong chốn gia-đình tục-tục nầy. Bằng muốn trong cái cảnh sợ-nguoàn lắm, quan cho chồng-+ mà nói nghĩa rằng người dân-ông sợ vợ cũng nên việc lớn vậy. Thì luận-giả không có nghĩa lý rằng phải đâu. Vợ có khi ra luận-cấm-không chồng đặt gì cả ; có khi ra luận sui sẻ như kinh-cang đá nữa, chưa để người tâm-thường trông vào mà thấy được.

Thôi, luận-thì cái đều sợ vợ của người dân-ông đại-lược là thế ấy.

Trung-Trực

Vô-tuyến điện

Bà Hoàng-hậu Bỉ-lợi-thì

Bà Hoàng-hậu Elisabeth xứ Bỉ-lợi-thì ở Evap đáp tàu « Sphinx » về đi đến thành Mạt-xây.

Bỉ-lợi-thì

Lối một ngàn người Ăng-lê, ngày chúa-nhựt đón tàu thành Ypres viếng nghĩa-địa gần thành Poperinghe. Tại nghĩa-địa binh quân Ypres có làm lễ cầu hồn quốc linh. Ông Caisse đốc-lý thành-phố, đại-biểu ở phòng chứng nhỏi kèn người binh Ăng-lê vì nghĩa Đồng-minh tử trận.

Bỏ-lon

Tin nước-bão đồn rằng ông bầu nước Skroyeski, Thượng-thơ bộ ngoại giao ngày 30 Mars sẽ đến thành Milan thương nghị với ông Mussolini.

Nước lụt

Nước sông Mari-za tràng lên ; tại thành Andrinople có hơn năm trăm nhà bị ngập.

Paris ngày 26 Mars 1923.

Yết-lăng

Thành-Dublin : Linh Nhà-nước và quân Phản-nghịch đánh nhau tại Westford — Bốn người thác, mười người bị thương.

Hardenay, ngày 26 Mars 1923.

Tai-trần

Bà Sarah Bernhardt, là nữ diễn-bi-kịch trước-danh qua đời hôm chiều thứ hai, Thượng khi khoẻ, bà có đi trong ít một người có chi và có can-đảm. Bà sanh tại Thành Paris 1844, bà diễn những vai tuồng nhành trong bộng "Dame aux Camélias" và tuồng "Phèdre". Hôm thứ ba, có nhà nhà trước-danh đến an-điều tại nhà bà diễn-kịch ấy. Đức Giám-quốc có phái một viên quan võ tháy mặt Ngài mà điếu.

Nhà binh-phẩm Henry Bidon viết trong báo "Débat" « Bà công-chúa trong truyện hoang-đường, bà trước danh trong các mộng phi-thường, khi kiếm-ngọc, tức hòn giận, khi bi-thương lóc yêu mến, bà mà tượng được sự sống của con người, thì bà là chúa trong diễn-trường, nay đi xuống mồ rồi ».

Lễ Pasteur

Tòa Nội-các duyệt y chương-trình trần thiết lễ kỷ-niệm ông Pasteur tại thành Paris, trong tỉnh Franche-comté và ở thành Strasbourg từ ngày 27 Mai cho đến 1er Juin.

Hội-điền hoạt động

Quan Thượng-thơ bộ Nông-chính được phép lập một đạo dự thảo luật để sửa hội-điền hoạt-động cho ăn với tờ nghị ước thành Hoa-sinh Tông-ước ngày 21 tháng 6 năm 1902 về việc bảo-hộ hội-điền hoạt-động.

Giờ Nhà-nước

Quan Thượng-thơ bộ công-cử trình cho phòng dân-nghị một bản dự-thảo luật xin sửa đổng-hồ Nhà-nước lấy giờ theo đường Méridien de Strasbourg. Làm như vậy đặng bỏ phứt đi được 30 phút.

Sở phi Đông-Dương

Ngày thứ tư đặng Weygand sẽ trình cho bàn Sy-viện thành Paris, thơ trí lời của Hoà-hợ về sở-phí đông lịch.

A-lơ mảng

Quan Nguyên-soái A-lơ-mảng Maudra bị đày ra khỏi Wiesbaden ; Vì ông có tuổi nên không bắt ông, can về tội chứa súng ống.

Tin Ăng-lê

Sở Havas báo tin rằng phái-viện Đông-minh đã làm song công-việc hòm sáng thứ ba.

CÁI LƯỠI CỦA CON NGƯỜI

Cái lưỡi của con người dùng để mà ăn nếm mùi ngon vật lạ, giao thiệp với ai cũng nói năng y với chúng. Cái lưỡi con người như cái magnéto của máy điện vậy, người mà không có lưỡi như máy thiếu magnéto, mà máy thiếu magnéto thì tốt nhiều phải bỏ máy, không thể nào mà làm cho vận động máy chạy cho đặng, còn người thì cũng vậy, nếu mà không có lưỡi thì làm sao mà ăn, mà nói, mà nếm mùi ngon vật lạ mà giao thiệp với ai, mà biết cái đều quấy quấy phải, nói tóm một lời là cần không có lưỡi làm sao mà bàn bỏ thân sanh, đều gì cũng nơi cái lưỡi mà ra cả. Bởi vậy cái lưỡi có quang hệ lắm, chết cũng vì cái lưỡi, mà sống thì cũng nhờ cái lưỡi, quan yêu dân chuộng, vận nhà lợi nước thì cũng tại nơi cái lưỡi cả. Thế nên, người mà biết dùng cái lưỡi biết cái cho cái lưỡi không [illegible] thì cũng [illegible] như vậy, mà thì sự được, còn là nỗi thì cũng nên nỗi nầy, người mà biết dùng cái lưỡi cái vừa miếng hợp với bao tử chăng, e ăn đứa nuốt không mà phải ưa mửa, người mà biết dụng nó là vậy.

Còn về người không có lương-tâm coi cái lưỡi là thường, là dưới quyền của mình sai cắt. muốn nói chi thì nói, muốn ăn vật chi thì nuốt đứa đâu hạp với lỗ miệng với bao tử hay không trỗi hay chừng nào chết sẽ hay, khi nào đau sẽ biết, lúc nào không hợp với bao tử, mửa ói sẽ hả hong cho ra ; chừng đó mới rõ là cái lưỡi có quang hệ, người như vậy rồi mới nghĩ cho sao ? Bề vào vun-mình, hại nào, như một người không coi cái lưỡi là quang hệ không thường đến một quan cao nơi đó hội vào chỗ hiệt phục sự khiếp vía, gặp việc bước phải đều, tới thấy bết bèn, điêm nhiên tọa thị, thế thì thân như hình, tưởng ai nói, đừng nói hòa đa bước cho rồi mà về, dẫu mà có sự hại đến thân sau thì cũng êm lòng cam chịu nào thân oán với ai đặng. Đó coi cái lưỡi quang hệ là bao ai.. Bởi thế nên người đời có cái lưỡi, phải biết kiên dè, nói năng phải độ lượng, phải trường lời nói mình ra sao, nghĩ nghĩ so sánh đó ba lần rồi sẽ nói, ấy cho có chừng đỗi, hạp với cái lưỡi nói đặng, thong trình phải biết người ; đã biết rằng lưỡi không xương nhiều đều lắc lẻo ; song cũng phải phòng đề tội phước, chớ cái 15 tấc [illegible]

Bởi có ấy nên có câu rằng :

Chớ mượn lưỡi dài buông lỉ trái,
Thợ Hoàng (1) đầu s'e cũng khóe thôi.

Bạch-Thủy. — Donsi.

(1). — Thợ Hoàng, nghĩa là đồ đệ bởi những chữ sai lầm, mắc nỗ vàng, xưa thường dùng giấy vàng mà viết, bởi vậy phải lấy thợ Hoàng mà dùng hợp-mau giấy như đương thời chúng ta dùng gomme vậy.

Lâm tay độc thủ

(Tiếp theo)

Bất động tên Đầu

Bữa qua, nơi khoản rồi, tôi có nói muốn biết bỗi cớ nào mà tên Thân bị chém, phải đọi bắt hai tên thủ phạm Đầu và Chay đặng rõ sẻ biết. Tôi lại có chỉ rằng sáng bữa trước tên Đầu nói tên Chay cầm cây dao phe tai tiệm chợ Bưởi và có người thấy chúng nó ngồi chơi trong vườn xoài, sớm rồi rồi cây chúng nó chẳng khỏi tay cái Bén. Thật vậy, bởi hôm nay, lối 9 giờ, đội Mẫu, cai Tư và ba Trương sở Mật-thám bắt đặng tên Đầu tại xóm Năm-Thầu. Đầu không cự lý. Hỏi con dao nó cầm chém tên Thân đâu ? Nó nói khi chém rồi nó xách chạy đi, rồi cầu tư-lẫu nó quăng xuống nước. Có kẻ hỏi tại sao nó chém tên Thân ? Nó liền đáp : Tại tên Thân, hữu đề lối 4 ống rượu say, nó lại gây với tôi nhiều lần, tôi không dằn lòng được, nên tôi nổi giận, « giựt dao bàn dừa bên tỉ đưng mà chém nó. » — Thiệt giá chưa tăng, đội quan tam ăn tre mình ba bữa thì sẽ tiếp. Tên Đầu cũng bị cầm tại bót quận thứ hai, đợi giải lên quận thủ ba tra vấn rồi đưa lên quan Biện-thẩm.

MỘNG-HUÊ-LÂU.

Đông-pháp Thời-sự

NAM-KỲ

Chạy đâu cho khỏi chúa-ngục

Tên Trương-văn-Thương và Nguyễn-thị-Ngọc bị xử hai tháng tù vì tội ăn trộm, nay bị bắt đem giao cho khám lớn.

Ăn trộm 200 bao lúa

Tên Chà gạt cho Cham-Sahb, giữ cửa tiệm lúa của chệc Trương-Thanh, tại Rach-cat, bị jái tên vì tội a-ý mà ăn trộm của tiệm nầy hết 200 bao lúa giá đặng 700 đồng. Tên Cả, An và Mai và bốn năm tên nữa đồng lõa, còn đang trốn chưa bắt đặng.

Tam ban chim

Lập pò. — Hôm 21 tây, lối 12 giờ khuya, tên Bôi-văn-Huy đi gục với tên bạn ra Thủ-dầu-một xin đổ về điền bổ.

Sớm mai 22 tây gặp đang cheáo phía chất ; tên Huy thấy chiếc tàu chạy Vạn-lợi chạy tới hết máy. Tên Huy khoát biểu chạy chậm chậm, tại công tàu cứ cho chạy mau song lớn qua nhận chìm nhiều : làm bắn của tên Huy. Tên Huy và dưa bạn lội đặng vô bờ, tới bỏi Sau-đâm ma thưa.

Chiếc tàu bầu với lên đặng, còn khỏ với đâu trời mất.

Con hoang

Rachgia. — Hôm 22 tây, lối 8 giờ tối, đứa nhỏ tên Hoàng-văn-Ký, 12 tuổi, ăn cơm rồi đi chơi.

Qua 10 giờ bẹ, mà nó chẳng thấy nó về thì lấy làm lạ, bèn đi kiếm cùng mà chẳng đặng.

Sáng bữa sau, mà nó đi kiếm nữa, chỉ thấy chúa tên là Nguyễn-văn-Phước nói rằng hồi tối có một thầy dòm tên Bích tới nhà ý với thằng Ký, lấy cây đưa tranh của ý gởi mà đi.

Đến nay mà kiếm tên Bích chưa đặng.Có lẽ tên Bích dụ mà ở các con người ta đi bán.

Ăn trộm khoét vách

Sadec. — Tối thứ bẹ tên Trần-thị-Lượt, bán trà Hué ở đường Lagrandière bị ghé đào lỗ vì tội đột ăn ăn lời.

Bắt cướp

Tối thứ bẹ, ăn trộm vào nhà của ông Bernard, ở đường Legrand de la Liraye số 175 mà lấy 75 đồng bạc.

Bót đề mỏ đang tra vấn, song chưa bắt đặng ăn trộm.

Bợm cờ bạc Xóm-gà bị giải tòa

Tên Ng-văn-Hêu, thợ rèn, ở Phú-nhuận, tên Phan-văn-Manh, làm vườn, tên Mai-văn-Chiên, làm vườn, tên Lâm-văn-Vang, bán quán, ở Hanh-thông-xã, tên Ng-văn-Xuân, tên Ng-thị-Hai, bán gà vịt, tên Ng-thị-Phung, chủ tiệm ẩ-phiện, Ng-tai-Song, bán hàng, Trần-thị-Lang, Trần-thị-Om, Ng-thị-Hanh, tuổi đều ở làng Bình-hòa-xã, bị giải tòa vì tội cờ bạc.

Đời su ăn lời

Tên Nguyễn-thị-Lượt, bán trà Lượt, bán trà Hué ở đường Lagrandière bị giải đến tòa vì tội đời su ăn lời.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

HỠI NGƯỜI ANNAM

Chớ nên lộn thuốc của Người-quác với thuốc Xứ Algérie là Thuộc-địa Langsa. Hễ biết lựa thuốc rồi và thuốc trồi điều ở xứ Algérie mà hút, thì tức là đồng đi thờ sống Algérie quả thiệt là đỡ thờ sống Đại-pháp và chẳng có thứ thuốc nào ngon bằng. Hãy nên hút thuốc hiệu **Trái-Đất**

Trung-Bắc

Các phái-viên của nghị-viện tại Hà-thành

Hanoi. — Hồi 5 giờ chiều hôm 21 Février, hội Khai-trí tiến đức có đặt tiệc trà mừng các phái-viên của nghị-viện Đại-pháp. Nhà cũng quán trần thiết lịch sự như những khi tiếp đãi các vị thượng khách xưa nay. Trước gặp các ngài đến thời các bội viên cũng cắc qui quan có gấy mời đã đến đông lắm.

Cháy dữ tợn

Cam-pha. — Đêm hôm 20 rạng ngày mồng một Tết ở phố khách và các phố khác cháy to quá. Trong 15 phút mà lửa lang ra cháy mất hai dãy phố, không chữa kịp. Chết mất hốn người khách và thiệt hại rất nhiều.

Tiệc đãi các phái viên của nghị-v ên tại nhà khách-sạng Métropole

Hanoi. — Tối hôm 22 Février, hồi 8 giờ, hội Thương-mại, hội Canh-nông cùng hội-đồng Ủy-viên thành-phố có đặt tiệc tại nhà khách-sạng Métropole để khoản đãi các phái-viên của nghị-viện Đại-pháp. Các quan đại biểu Tây, Nam ; các ông Ủy-viên hội-đồng thành-phố, các ông hội-viên Canh nông, Thương-mại cùng các nhà công thương Tây, Nam trong hai thành-phố Ba-noi, Haiphong các đại-biểu báo quán Tây, Nam cả thảy hơn một trăm ông đến dự và đọc diễn văn để chúc mừng phái-bộ.

Cũng vì cờ bạc mới nên nỗi

Mme Duong-thi Phác ở hàng Gai số nhà 113 trình rằng hễ trộm lấy mất một cái khách vàng giá đáng 20 đồng bạc. — Mme Nguyễn-thị-Chương ở đường 75 số nhà 5 trình rằng bị mất một cái quần áo và đồ đạc giá đáng 40 đồng bạc. Thật cũng vì cờ bạc nên sinh ra trộm cướp.

Tiệc đãi các Phái-viên của Nghị-viện tại phủ Toàn quyền

Tối hôm 23 Février quan Toàn-quyền có đặt tiệc đãi các phái-viên tại qui-phủ, ở thang gốc lên phòng khánh-hội thì hai bên trần thiết rất trang lệ ngay ngắn, những cây cảnh và hoa lá, đèn điện tiếp sáng rực rỡ. Các qui quan và qui phu-nhân đến dự tiệc rất đông. Trong khi yến tiệc thời có phường nhạc binh đánh.thổi luôn ; lại có hai người bản-bội đánh tiếng ở Paris, qua đây cũng hát để các qui quan và qui phu-nhân thưởng giám.

Xe đụng nhau

Haiphong — Hồi 11 giờ sáng hôm 22 Février,một cái xe ngựa của M. Ng.-ngoc-Thu đi đến đường Amiral Courbet thì đụng phải một cái xe sắc đỏ. Người đàn-bà ngồi trên xe ấy ngã, nhưng khỏi bị thương.

Bán đồng vụn

Sáng 23 Février, hồi 8 giờ, tại Công ty Cờ-khí, ông chánh sở công-sản có đến bán đấu giá 27.867 cân đồng vun ở liên đồng thừa ra. Những người khách đến mua đông lắm. Số tiền thu được là 11.341 $ 87.

Tiệc mừng mẽ-day của ông Bạch thái-Bưởi

Hainoi. —Hồi 5 giờ chiều hôm 25 Février, Hồng-kinh ấn-quán, và tòa báo Khai-hóa có đặt tiệc Sâm-banh tại hội Khai-trí để mừng ông Bạch-thái-Bưởi vừa được thưởng để nữ đẳng Bắc-đẩu Bội-tinh. Có quan Thống-sứ đến gắn Bội-tinh ấy. Các qui quan và các thân hào Tây-Nam đến dự tiệc đông lắm.

Lễ tế lăng ông

Xin nhắc ngày 21 và 22 tháng hai Annam nhằm 6 và 7 Avril 1923, hội làm lễ tế lăng ông Thượng Bà-chiểu.

Năm nay có ông Nguyễn-kim-Đỉnh Tổng-lý C.L.B. cựu nghị-viên thành-phố Saigon làm phó-hội lo lắng sắp đặt rất trang lệ. Các nhà thành tâm càng lịnh quan lớn nên đến dự tế.

HỘI ĐUA NGỰA SAIGON

Saison 1922 1923

Quatorzième Réunion Dimanche 1er Avril 1923

ENGAGEMENTS

Độ thứ nhứt

PRIX ALCYON

Plat, spécial: 1.600 m. environ pour Indochinois.

Derby	55k	Vang Danh	53
Basse Pointe	48		

Độ thứ nhì:

PRIX DE LA PROVINCE DE GIADINH

Plat, 1er Serie 2 400 m. environ pour Indochinois

Indigoline	53k	Négus	49k
Forfait	46.	Hong-Hoa ex	
Ngoc Em	53.	Hong-Ngoc	46.

Độ thứ ba:

TALISMAN

Plat, handicap, 2 000 environ pour Poneys

Vang Vang	36k	Dam Chi	43.5
Dam-Tieu	60.	Vecors Anh	43.
O Gioi	41.5	Vang Long	37.
Hackard White	40.	Vang Tien	41
O Phung	39.5	Brillant	45.

Độ thứ tư :

GRAND STEEPLE CHASE

Prix du Gouverneur Général spécial ; 4.800 environ pour Indochinois

As d'Atout	55k	Victorieux	57.5
Duong ngoc	53.	Grimace	55.
Forfait	52.	Avratrice	53.

Độ thứ năm :

PRIX DE CONSOLATION

Plat, 120 m. environ pour Poneys

Eclatant ex O Hong	45k	Madina	45k
Brise de Mer	41.	O Phung	45.
Printemps	41	Saphir	50
Princesse	45.	Long Bich	41.
M-long-Thanh	45.	La Farandole	43.
Hong-Hai	47.	Biensur	43.

Độ thứ sáu :

PRIX DE L'AVENIN

Plat, spécial ; 1.700 m. environ pour Indochinois

La Roserale	46k	Rintintin	48k
Mistinguette	41.	Négus	46.
Nénette	46.	Hong-Hoa ex Hong-Ngoc	46.

Chúa nhựt 8 Avril cũng sẽ có đua

THƠ TÍN

Cũng một vị thông-phán điền-dường Bentré.

Bảo-hào Chủ-bút L. H. M. có tiếp thơ của một vị thông-phán điền-dường tỉnh Bentré gởi hỏi máy điều, bảo rằng ngài là bạn học đồng tâm với bổn-báo Chủ-bút.

Trước khi đáp tờ, mong biết kỳ-giả là ai, vì chữ ký tên coi không ra, xin kỳ-giả đáy lại cảm ân.

TÒA ĐẠI HÌNH SAIGON

Chiều hôm qua lối 3 giờ rưỡi, bắt thám mấy vị Hội-đồng thẩm-án Tòa Đại hình Saigon, những vị sau nầy đắc cử :

1° Ông Nguyễn-công-Nhi, Thông phán số 9 Ba-ria hồi-hưu làng Phước-ninh-Tang, (Cholon/ chánh Hội-đồng thẩm-án ;

2° Ông Nguyễn-văn-Lộc, Tri-phủ hồi-hưu, làng Bình-trước, chánh Hội-đồng thẩm-án ;

3° Ông Hồ-ngọc-Kinh, nguyên Hội-đồng thành-phố, phó Hội đồng thẩm-án ;

4° Ông Võ-văn-Mone, Giáo-tập hồi-hưu, làng Tân-sơn-Nhứt (Gisdinh), phó thẩm-án.

SỐ TOMBOLA

Hôm lễ ở Biênhoa

Xin những ai cầm số trúng dưới đây.

42—68—129—176—189—267 — 521—602—724 810—877—1033—1126—1734—1774 | 1808—1329 1934 1373 1384 1395 1619 1640 1655 1686 1686 1781 1805 1830 2 02 2281 2595 2599 2764 2866 2946 3065 3226 3232 3256 3381 3621 3679 3728 3805 3854 4106 4299 4452 4817 4884 5041 5464 5674 5210 5344 5449 5452 5456 5482 5536 5652 5708.

Bữa 29 Mars đến hàng Gium'oli, Saigon mà lãnh đồ.

Trong hai tháng kể từ ngày rao nầy ai không tới lãnh, thì đồ nhập về kho dài nghĩa-sĩ Biên-hòa.

THAI, TOÁN

Vì thứ bảy 31 Mars 1923, báo không xuất bản, nên Bửu báo ra thai và toán trước một bữa.

THAI :

Mạnh-hữ khứ TỪ,
Bất tại vị.

Xuất nhứt tư :

Những ai đớp và giải nghĩa trúng trước sẽ được vào số bắt thăm. Bắt thăm ra thưởng ba vị :

Thứ nhứt : 3 tháng báo.
Thứ nhì : 2 id.
Thứ ba : 1 id.

TOÁN :

Người kia đem 16 con ngựa vào chợ bán. Nó hỏi thăm giá chợ thì ho đáp : Chú sẽ bán lời mỗi con 0 $ 90. Mà khi đi dọc đàng đau 3 con, không thể bán được ; bạn hàng lại mua sụt giá còn 3 giá chợ. Sau lời nó $\frac{4}{5}$ bán hiệp bạc 621 $ 70. Hỏi vậy giá chợ trước khi bạn hàng nói, bao nhiêu mỗi con và nó bán rồi lời hay lỗ ?

Trần-hữu-Duc dit Ưng Hóa-ninh.

CĂN DÙNG

Hãng cao-su **HALLET** căn dùng người coi dân làm, vậy thầy nào muốn xin làm thì đến xin tại hãng chánh *đường Barbet môn bài số 43 Saigon.*

Ngày 30 Mars 1923.

VỀ VIỆC TÀI CHÁNH

GIÁ BẠC

	Sớm mai
Nhà-nước	4 fr. 25
Ngân hàng Đông-pháp	8 15
Ngân hàng Hongkong & Shanghai	8 20
Ngân hàng Chartered	8 15
Bắc de Gérance de la Banque Ind. de Chine	8 20

Quốc-trái của Đại-pháp

Tại Paris ngày 26 Mars 1923.

Vé lợt 3 %	57 15	Vé lợt 5 %	1920 87 85
Vé lợt 5 %	1916 73 85	Vé lợt 4 %	1920 87 25
Vé lợt 4 %	1915. 81 40		

MỄ CỐC

Giá lúa chỗ đến nhà-máy Chợlớn bao trả lại giá một trăm kí-lô

Vinhlong	4 p. 00	4 p. 85	
Cantho	5	00	5 15
Bai-xau	5	00	5 05
Bactieu	5	00	5 10
Giá thường bực trung	4	95	5 40

TÀU SẼ TỚI

Chiếc *Amiral Nielly* ở Colombo sang qua Đông-pháp ngày 26 Mars.

Chiếc *André Lebon* ở Marseille chạy hôm 9 Mars, lối 5 Avril sẽ tới.

Chiếc *Yalou* ở Port Said và Singapore sẽ tới bữa 2 Mars.

Chiếc *Orénoque* ở Haiphong sẽ tới bữa 15 Avril

TÀU SẼ CHẠY

Chiếc *Lieutenant de la Tour* sẽ chạy Singapore, Fonstchétry, Colombo, Djibouti, và Âu-châu nội trong cái tháng nầy.

Chiếc *Dalny* ở Tourane mới tới sẽ chạy về Pháp-quốc lối 2 Avril.

Chiếc *Désirade* sẽ chạy về Pháp-quốc ngày 15 Avril.

Chiếc *Caravella* sẽ chạy Hướng-cảng và Swatow ngày 29 Mars.

MỚI LẬP

Chúng tôi mới lập một cái tiệm đặt hiệu **ĐÔNG-NAM-MỸ**, *số 90 đường Bonnard Chợ-mới Saigon.*

Xin kính trình chư quí khách đặng rõ : bổn tiệm chúng tôi chuyên nghề đóng giày Tây giày ống và giày (giày Bắc-kỳ và tâm các thứ Bốn tiệm sẽ giá rất rẻ. Vậy có bổn các thứ nên Festres ai tại bổn tiệm thì xin đến. Vải may mùng, rương da, nệm kim ở Tonkin, kỳ tâu nào chúng tôi cũng có hàng mới lại luôn luôn xin quí khách chiếu cố.

ĐÔNG-NAM-MỸ Cần bạch.
90, Boulevard Bonnard Saigon

THỜI ĐÀM

Có bà.— Cha chả cái quân lãnh cần có mua ở đâu mà lời đỡ vậy, thiệt đen và nước quá ?

Có tin.— Vậy chớ có nó chưa biết chỗ đặt sao ? Để ba năm nay có một cái hãng cần một người Annam mình lập ra, đặt lãnh, tốt hơn lãnh tàu và lãnh bắc nhiều lắm. Bữa nào có rảnh đi vô đó mua thử một cái quần bận thử coi, đã đen nước mà lại chắc.

Có bà.— Bộ biết vậy mà hồi tới giờ có nó chưng chưa có nói cho bán bận, đặng tôi mua mau đi mua, sắm dịp cái quần lãnh tàu tôi mới mua cho bà bỏ tủ ở nhà đã rượng hết.

Có tin.— Như có thiệt gấp cứ việc ra mua giấy xe lên nhỏ đường mé sông, đi tới Chợ-lớn hỏi thăm cái hãng của ông La-phát-vinh ở đâu thì ai ai cũng đâu biết.

Hãng đặt máy LÊ-PHÁT-V.NH
Quai de Saigleon Cholon (Saigon

Xe hơi kiểu mới

KIỂU MỚI RỐT HẾT HẠNG NHỨT ĐÂY

Xe-hơi hiệu : DE "DION-BOUTON,,

6 chỗ ngồi — 12 mã-lực

Có năm sự quí :

Elégance *(Mạnh-bạo)* Là bởi sự đều-đặng, không sai sót, không chê đặng, rất đúng bực.

Confort *(Đề-dạm)* La bởi sự chịu dựng vững-vàng của nó.

Vitesse *(Lẹ-làn)* La bởi sự sắp đặt từ tế cái xu-hắp của nó và nắp xi-len.

Economie *(Gọn-ghẽ)* La bởi sự sắp đặt xú-hắp từ tế.

Sécurité *(Vững đặt)* La tại cái thắng nó tốt, đều 4 bánh với cái thắng sang số của nó.

Xe-hơi De « DION-BOUTON » bằng 10 mã-lực

Được việc trong trường đấu lớn — Thường thường có lại những kiểu rất lạ

Xe-hơi « AMILCAR » bằng 6 mã-lực

Xe nhỏ kiểu mạnh-bạo và gọn-ghẽ

Hãng *BERTHET, CHARRIÈRE & Cie* Saigon làm đại-lý.

Bán gạch

Qui vị có cần dùng mua gạch cất nhà thì xin viết thơ cho **M. TRƯƠNG-SĨ-THẮNG,** *Entrepreneur à Nhatrang.*

Mới trăm đồng (100 đồng) một muộn chở tới gare Saigon.

Như qui vị muốn coi kiểu gạch thì M. Thắng sẽ gởi cho.

Xe-máy và máy đèn điện

Sửa các thứ máy và bán đồ phụ tùng

Xe-máy mới bán từ 50 đồng mỗi cái

Còn ai muốn mua đi bán lại thì tìn gia khác

Lãnh bán xe-máy hiệu Phi-Phi và Mathorog xe thiết hơn hết

ĐẠI-ÍCH, *762 đường des Marins CHOLON*

NGUYỄN-VĂN-TRỌNG

N° 55 rue Amiral Courbet-Saigon

Tiệm bán vàn số lớn và nhỏ. Bán ghế toàn cambat và cỏ đủ thứ. Và tiệm tôi cũng có cho mướn xe-hơi hiệu Dodge còn mới. Xin quí khách có đi đám cưới hay là đi chơi xa rất phương tiện giá định rất rẻ, xe chạy mau chắng khi nào hay chết máy dọc đàng.

J. CHÍN-TRONG

DỊP TỐT HỮU NHỨT VỚ NHỈ

Muốn bán một cái xe hơi hiệu :

RENAULT

18 H P. 7 chỗ ngồi, còn mới, 3 000 đồng.

Ai muốn mua xin đến quán nhựt-trình mà thương nghị.

MUỐN BÁN

Có bán một cái xe hơi lộng kiển hiệu : TALBOT DARRACQ bảy chỗ ngồi xe thiệt tốt chắng có hư, vì bởi vẻ nghỉ bên Pháp quốc nên bán giá phân nửa là ba ngàn chín trăm đồng bạc ($.900$).

Ai muốn mua thì do tại phòng việc quan Trạng-sư THIOLLIER và FERRAND *đường Kinh lấp số 14.*

LỜI RAO CẦN KIẾP

Hãng bán máy may hiệu SINGER tại rue Lefebvre số 8 kể từ ngày 26 tháng Mars 1923, tiệm dời lại nơi *đường Boulevard de la Somme số 118 Saigon.*

Xin qui khách có muốn cần dùng máy may hay là đồ phụ tùng, thì hãy đợi gởi đến nơi ấy thì hãng sẽ sắn lòng tiếp rước.

LỜI RAO

Tại tiệm tôi có trở bán máy cáng vàng (Lauinoir) kiểu cổ hồi trước tôi mới đặt bên tây gởi lại, hai cái trục bề dài tám phân tây, giá mỗi cái 180 đồng ; ai muốn mua hãy gởi thơ xin hình máy ấy tôi sẽ gởi cho.

BÙI-QUANG-NHO
Commerçant (BENTRE)

THIỆT LÀ RẤT HUÊ-DẠN CÁO BẠCH

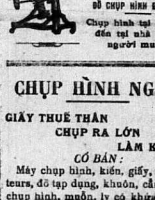

T. MORISE

NHÀ CHỤP HÌNH NHỨT

21, Place Gambetta

(chỗ chợ-cũ)

SAIGON

ĐỒ CHỤP HÌNH ĐỒ THỨ

Chụp hình tại chỗ và đến tại nhà tùy ý người muốn.

Kính trình qui-bà qui-ông, chàng chín-lớn bằng hữu trong Lục-châu tường tận : Có nhà hàng Đồ-văn-Binh khách lâu, ở tại đường Amiral-Courbet, tứ số 29 đến số 35. Nay đã sang lại cho tôi trọn quyền làm chủ, hôm ngày 2 Mars 1923 nầy.

Từ đây đổi hiệu lại là : **NAM-CHÂU KHÁCH-SẠN,** tôi hết lòng lo lắng sửa sang phòng-vi sơn phết lại tinh hảo, và sắp đặt hình-thế lại cả thứ tự, cho vừa ý chư-tôn.

Vậy tôi nay chư qui-bà qui-ông có đặp đu-vãng Saigon, xin có lòng đoái tưởng bạn đồng-bang, ghé lại nhà hàng tôi an nghỉ, tôi sẽ hết dạ ân-cần, và cảm ơn rất trọng.

Directeur : LÊ-KHIÊM-NHƯỢNG
Gérant : LÊ-SUM

CHỤP HÌNH NGHỀ

GIẤY THUẾ THÂN
CHỤP RA LỚN
LÀM KHUÔN

CÓ BÁN :

Máy chụp hình, kiến, giấy, révéla-teurs, đồ tập dụng, khuôn, cẳng máy chụp hình, muốn, ly có khứa thước tắt, thao v.v.

Giá rẻ hơn các chỗ khác

BÁN TẠI: **PHOTO-NADAL**
118-120 đường Catinat

NGUYỄN-PHÁT-ĐẠT

COMMERÇANT
Rue des Caisses n° 15 Hanoi

Bán sỉ, bán lẻ đủ các thứ tơ lụa hàng bắc *(Soierie Tonkinois)* cua các hãng cơ xảo Bắc-kỳ chế tạo ; ông, bà nào muốn mua sỉ những thứ gì thì thương nghị sơi tôi sẽ tính giá khác cho được phần lưởng lợi.

Ai muốn prix courant thì sẽ cho.

Adresse télégraphique,
NGUYỄN-PHÁT-ĐẠT, Hanoi

Hàng buôn E. HEUMANN

60, đường Mac-Mahon. — SAIGON

Tên đường đánh dây thép : **HEUCO — Saigon**
Dây thép nói số **268**

NHẬP CẢNG — XUẤT CẢNG

LÃNH VIỆC — BÁN SOÁT

Có trữ bán :

Rượu CINZANO Turin	Vermouth Asti-Spumante.
Hãng HIDWELL Paris	Sữa Condease sucrée «Favorite» Sữa không đường «Gloria»
MULFORD & Cie Philadelphie	Pastilles à la Menthe : Mùi hường Mùi tiếm
NICOLAS ROUGIER FILS Marseille	Đồ nhuộm tơ, vải
LE NÉOPTOL FRANÇAIS Paris	Thứ tẩy độc cốt nhứt. Giết độc trùng. Tránh khỏi sự lở-nhiễm và các thứ bịnh
GUILLOT & Cie BORDEAUX	thứ rượu mạnh
BOUCHAND PÈRE & Cie FILS BEAUNE (Coté d'Or) BORDEAUX Reims	Rượu tối Bourgogne và Bordelais Rượu thường dùng
ELESCA Paris	Đồ ăn bổ Sữa đường Cacao là một thứ ăn điểm tâm qui lắm, mỗi lần ăn chỉ phá với nước sôi,
Hãng LAUTIER Fils Grasse (France)	Dầu Olive thứ thiệt surfine vierge có cốt Olive de la Provence nếu bảo chắc rằng tốt.

A. DEJEAN. — CETTE. Rượu mạnh

Société Coopérative des Muscats naturels de Frontignan

Vin MOUSSEUX duc des Bardes

Là thứ rượu Sâm-banh ngon

Mua các món sẵn-vật ở trong xứ

THAY MẶT
TẠI ĐÔNG-PHÁP

Nước suối **PERRIER**

Thứ nước tốt nhứt để ăn bàn

THỨ NƯỚC SUỐI ĐỂ ĂN BÀN
HIỆU *LANGSA*
Hãng Société Anonyme
POINSARD & VEYRET

PHẢI HÚT THUỐC IMPÉRIALES

A. COURTINAT & Cie — SAIGON

HỦY, THIỆT LÀ MAY!

Enfin! Je voir aveo Les VERRES IÉNAPHAQES

Nhờ cặp gương này tôi coi rất tỏ rõ như hồi lúc xuân xanh.

Lần nầy tôi không biết nên tôi dùng gương xấu, coi rất mỏi mắt mà lại tốn chữ nữa.

Thiệt là nhờ cơ ông GIUNTOLI, chủ tiệm BIJOUTERIE PARISIENNE, hiệu con RỒNG VÀNG ở gần bến « Pháp-việt Khách lâu » (Hôtel de France), đem qua xứ Nam-kỳ đây mà bán.

Cũng bởi tôi chẳng có coi báo-chương cho thường nên chẳng hay biết chi cả.

Hôm nọ tình cờ thấy trong « Lục-tỉnh-tân-văn » rao, tôi mua thử mà dùng chẳng dè thiệt là gương tốt. Kiến làm bằng thủy tinh ròng, trong sạch chẳng có bợn bợn chi cả.

Gương nầy có 2 thứ: thứ để cho kẻ VIỄN THỊ và kẻ CẬN THỊ

Kiến nầy gọi theo kiến-mãi (pince nez) hay là kiến có gọng móc (unettes) cũng được.

Vậy trong Lục-châu ai có bịnh con mắt như vậy hay là ai có lo con mắt, hãy mua thứ gương nầy mà dùng thì sẽ đặng vui lòng luôn luôn.

PHARMACIE PRINCIPALE

CỦA ÔNG

L. SOLIRÈNE

nhứt hạng bào-chế sư

KẾ NGHIỆP CHO ÔNG G. RENOUX

ở ngang nhà hát tây. — SAIGON

Tiệm thuốc nầy đứng bực nhứt đã lâu năm rồi và buôn bán lớn hơn các tiệm khác trong cõi Đông-Pháp nầy.

Tiệm thuốc nầy được có tiếng là nhờ chuyên bán thuốc thượng hạng, nhờ có một ông thầy bào-chế nhứt hạng, văn là sư-nhơn bác-vật xuất thân, đứng xem sóc việc bào-chế thuốc một cách rất kỹ lưỡng, trông theo toa của các quan thầy thuốc ra cho người ta; lại nhờ có người Tây và người Nam thấy thầy đều tín cậy.

Tiệm thuốc nầy cứ do theo ý người ban hàng mà bán thuốc, hoặc tuân theo toa của quan thầy thuốc mà bào-chế, chớ chẳng hề khi nào làm sai, hay là lúc trong tiệm không có thứ thuốc người ta hỏi rồi không đem thứ thuốc khác mà đổi thế vào.

Tiệm thuốc chánh của ông L. SOLIRÈNE khuyên những bạn hàng:

Xem dùng thuốc của ông L. SOLIRÈNE là một người như tiệm rất ngay thẳng, chiếu hiền đãi sĩ;

Vì thuốc tinh tấn, mới tận thuốc bên tây gởi qua đều có thí nghiệm cho rõ tốt xấu, thiệt giả;

Vì có ban bành đông đảo, nên bán mau hết, không có thuốc cũ;

Vì có quan thầy bào-chế nhứt hạng xem xét kỹ lưỡng cách bào-chế thuốc cho ý theo toa của quan thầy.

ĐAU GAN GÂY, BẤT NHƯỢC

XA NHAU-XAO, GẦY MÒN

HƯ HUYẾT

THÌ DÙNG

LẤY THUỐC HUYẾT.

DESCHIENS.

Là một thứ thuốc bổ-huyết thượng hạng, các danh-y đều công nhận.

Bổ hơn thịt sống và thuốc cổ chất sắt. Nhận dùng trong các Dưỡng-đường bịnh Paris.

Hãng chánh DESCHIENS, 9 đường Bondy, Paris, và các nhà thuốc.

Tự do diễn-đàn

(Tribune libre)

Ngã công liệt-qui

Đã lắm phen, Bổn-báo có nguyện ngăn rằng về mục Tự-do-diễn-đàn nầy, Bổn-báo riêng để cho tiệt qui binh luận cho thỏa mãng ý muốn. Nhưng hỡi, cũng đã lắm phen, Bổn-báo gặp nhiều cớ chi bằng thật rằng tên kỷ dưới bài gởi đến và đăng vào báo đó không phải là ước thiệt của người viết bài ấy; hoặc tên giả, hoặc mượn tên của người hàng xóm mà để dại vào. Ấy là một điều đáng cho là khiếp nhược, mà người chưa chịu ăn-năn chừa bỏ. Nên việc quỉ, mình đương cầm bút chép ra để gương giáp ích, có sao lại cứ mà nặc danh? Lẽ chưa phải là khiếp nhược chăng?

Vì cái tật khiếp nhược ấy, gây rối, buộc Bổn-báo từ đây, những bài ở dân gởi đến, tên kỷ không rõ, hoặc Bổn-báo không nhận biết, thì Bổn-báo không ấn hành. Lại còn những bài ấn hành trong mục nầy, thì Bổn-báo đã trọn về phần người kỷ tên gánh chịu lấy những điều cang hệ gì xảy đến; Bổn-báo không cang-dự.

L. T. T. V

Nạn xe máy đẹp

Kính cùng ông Paul Lộc.

Xem L. T. T. V., N° 1390, 21 Mars 1923 Có bài « Nạn lớn về xe máy đẹp » của ông ước ao Chánh-phủ châm nom giùm cho con dân nhờ về sự kẻ gian hay ăn cắp xe máy và xin Chánh-phủ lấy thuế xe may cũng là một sự lợi đó!

Từ hồi xem bài nước luận của ông được cho Chánh-phủ, tôi thầm cảm ơn ông có lòng lo sự ích cho dân, lợi cho quốc, tôi chẳng tình gởi lại lí lời cùng ông trước là cảm ơn ông, sau tỏ đôi điều mà không dám...., tình thật nói thiệt với ông tôi là dửa siểm học lí lời làm!

Đang còn ngần ngại, xảy thấy mấy lời M. Paules Lục, trong L. T. T. V., N° 1393, ngày 26-Mars 1923, kể số tiếp theo N° 1395. M. Lê-quang-Bông, 2 vị cũng nghỉ cùng ông chẳng chỉ khác cũng là « Nạn xe máy đẹp».

— Trước đây tôi đã nói, muốn tỏ cùng ông đôi điều — điều tôi muốn tỏ cùng ông tóm. lại cũng chẳng ngoài 2 ý của M. Paules Lục với Lê-quang-Bông. Ấy vậy chẳng cần nói lại mấy điều đã nói rồi, đây tôi xin tiếp theo.

Ông nói: « Nếu Chánh-phủ buột mỗi cái « xe máy phải lãnh số và đóng ít nhiều tiền « số tiền thì Chánh-phủ đã lợi thêm, lại chủ « xe bằng lòng chớ chẳng không; vì dường « thời xe máy lăng trên đất Nam-kỳ một số « rất to tác, lại kẻ cắm nỗi cái xe thì đã « biết rằng người đã xảy đứng ».

Xin lỗi ông cho tôi nói lại:

1° — Cái xe máy là vật tiện cho người ta mau tới nơi, nhứt là cho kẻ đi buôn bán bé, phần đông là kẻ nghèo, lời đang lắc hay giờ phố xá mắc mỏ nên kẻ nghèo phải vô trong đồng rẫy, hóc hẻm, mà ở hoặc phố lá, hoặc cất bậy một cái nhà lá ở đôi ba năm cũng như mướn phố rẻ. Mà ở vậy thì phải xa xỉ mấn, nhiều khi có việc nhà, hoặc ngủ quên phải đi trễ, đường đi 1-2 giờ mới tới sở, nên dầu nghèo cũng cắng vay hỏi mà mua cái xe, hoặc mua góp, mua lại của anh em, xe cũ 20 chục đồng lam chưa đi nữa, cần chút hơn hết là cho mấy người đi giấy (Planton) hạ, dùng xe máy vì hễ lời sở mắn thì phải đi luôn. Bởi cớ nên đang thời người ta dùng xe máy rất nhiều như vậy đã nói thật không lầm. Nương mà ông cho những kẻ có xe máy là người dư xảy dụng thì thật ông rất lầm to. Vì kẻ vậy người khác ông ôi!

2° — Ông cháo cho những chủ xe bằng lòng đâu ông ước, chớ đi làm kẻ than van thiếu tai tôi, từ bữa thấy bài của ông đăng trong báo.

3° — Về sự lợi cho Chánh-phủ, ý mọn tôi tưởng thiếu chi việc khác, hà tất phải lấy thuế xe máy mới có lợi. Vả lại cất xe máy sẵn nó là làm chưa mà đi thôi, chớ chẳng có chi xanh lợi cả, mà lại còn tốn hao sửa hoài ông ôi. Còn nói về những kẻ gian, chẳng nói chi việc nhỏ mọn; tôi tưởng cái xe-hơi để giấu và để cầm tay bánh, thì nó cũng dám ăn cắp chẳng lựa là xe máy. Ngoài các kế chắc tưởng không kể nào chắc hơn là khéo giữ, cẩn thận đừng để hỏng như lời M. Lê quang-Bông nói đó thì hay hơn hết và ước ao Chánh-phủ hễ bắt được kẻ gian thì làm tội cho nặng rề thì nó thất kinh. Lời thật nếu ông xét cho, là việc chung thì xin ông chớ để lời nầy là nghịch với ông.

Jean Baptiste KÝ.

Cần-thơ.

MUỐN GIỮ MÀU SẮC CHO XINH

Da ta thường hứng bụi, bụi ấy lớn cùng mồ hôi lẫn bít lỗ lông lại. Để lâu đày ấy, phải làm sao cho tan ra hết đặng cho lỗ lông thở hơi thong thả. Muốn giữ sắc ta cho lịch và tươi thì phải tránh chớ cho lỗ lông bị bít. Bọi nhiều và sét của thứ xà-bông Ca-dom thấm tột lỗ lông, đuổi bụi bậm cùng đồ dơ dáy ra hết, và làm cho da trở lại tươi mát và trong trẻo. Có bán mọi nơi, 2 quan.

NGUYỄN-VAN-THIỆT

Quản-lý

PHÁP-VIỆT KHÁCH-LẦU

Hôtel de France

N° 157, rue Catinat, N° 157. — SAIGON

PHÒNG

Mát mẻ, Thanh tịnh

PHÒNG TẮM Sạch-sẽ, CÓ DOUCHE

GIÁ RẺ

HÃY TRỊ CHO LÀNH BỊNH HO CỦA CHƯ TÔN

BẰNG THỨ THUỐC

PULMOSALVOSE CHANTE

Giá mỗi ve..... 1$50

Có bán trong các nhà bào tề sư và tại chỗ trừ

Pharmacie Principale

L. SOLIRÈNE

SAIGON

MOTOCYCLISTES — CYCLISTES

SINH-CÔNG-HIN và Công Ty

nhà số 266, đường Lagrandière, SAIGON

BÁN SỈ VÀ BÁN LẺ

Các đồ phụ tùng xe máy-đạp và xe máy dầu VỈ và ruột xe máy hiệu WOLBER-TORPEDO (bánh 600 và 650 ở talon).

Đèn khí đá cho xe máy dầu (có dynamo và bình nước mạnh.

Bình nhứt khí đá để cho xe máy dầu (acetylène Magondeaux).

Có bán xe máy dầu mới và cũ hiệu:

B. S. A. 4 1/2 H. P., 2 vitesses avec débrayage et mise en marche.

New-Hudson modèle de 1922, 3 1/4 H. P., 2 vitesses avec débrayage et mise en marche.

New-Hudson 2 1/4 H. P., 2 vitesses, mise en marche.

Royal-Enfield 3 1/4 H. P., 2 vitesses avec débrayage et mise en marche.

Alcyon 2 1/2 H. P., 2 vitesses, débrayage et mise en marche.

Gruiaux 3 1/2 H. P., 2 vitesses, avec débrayage et mise en marche.

Sửa tắc thứ xe máy dầu.

Sơn xe máy đủ màu.

Nguyễn-văn-Chức

50, 52 Rue des Marins CHOLON

Lãnh làm nhà máy xay lúa đủ các thứ kiểu theo kim thời, có thợ rập máy thiện nghệ, họa đồ chỉ giám không ăn tiền. Bán đủ đồ phụ tùng cho nhà máy xay lúa.

LỜI RAO

Kính cùng quí-ông quí-bà trong Lục-châu đặng rõ: Tiệm thợ bạc của tôi, tục kêu là tiệm chú Nhánh, khi trước ở trong đường hầm trước dinh Xã-tây Saigon, nay dời xuống chợ cũ Saigon, đường Kinh-lấp, *Boulevard Charner mấn bài số 57, một bên Chiêu-Nam-Lâu-Khách-Sạng.*

Xin quí-ông quí-bà tưởng tình tôi, tôi lui như trước, tôi hết lòng thảm ơn.

Nay kính

LƯƠNG-ĐÔNG-AN

Bijouterie

51 Bd Charner (SAIGON)

NHÀ CHỤP HÌNH

PHOTO STUDIO

mới tiếp đặng nhiều cái máy chụp hình hiệu: GAUMONT, RICHARD, LEROY, MONOBLOC, KOAKN.

Một mình hãng nầy thay mặt ở tại Đông-pháp cho Goerg, Fournier, Simon, Beny, Thagee, Francesville, Bellieni, Noel, Courvoisier, Bristallos, vân vân. Các thứ Celluloses, Planchon, vân vân.

Máy chụp hình từ 2$ 95.

Đồ phụ-tùng cũng đủ từ 5 90.

Ống dòm để coi hát và để xem cảnh đồng của FOURNIER.

PHOTO STUDIO

gần nhà hàng Continental.

SAIGON.

DỊP TỐT

Quí vị muốn mua quần áo rẻ, thì hãy đến tại hãng

Số **L. DESMARQUOY & Cie**

Ở đường rue Pellerin, 61, SAIGON

Tại hãng có bán áo sơ-mi, giày, bàu áo (soie) vân vân, đủ thứ đủ kiểu, giá rẻ lắm.

Ai muốn **MUA SỈ** *(EN GROS)* những hàng **TƠ, LỤA BẮC-KỲ,** *(Soieries du Tonkin)* cho được hàng tốt, giá rẻ, nên viết thơ mau mau cho tiệm.

Maison Tonkinoise

ĐỒNG - THỊNH

4, Rue de la Soie Hanoi

Thời sẽ được lời nhiều

Ai muốn lấy kiểu (Echantillons) hỏi giá tiệm **Đồng-thịnh** lấy cũng trả lời tử tế.

Rượu mạnh hiệu «DEJEAN» đã thơm mà lại ngọt làm cho những tay thạo rượu đều thảy khen ngợi

Chỉ một mình hãng DENIS FRÈRES *có trữ bán mà thôi*

PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây nầy dọn dẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-Pháp nầy, lập ra từ năm 856

Hồi trước của ông HOLBÉ và RENOUX nay ông SOLIRÈNE nhứt hạng bào-chế sư kế nghiệp

Ở Saigon ngang nhà hát tây. Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ. Lục-châu chư quân tử có cần dùng thuốc tây xin hãy viết thơ cho tiệm thuốc nầy mà mua. t sẽ được vừa lòng.

Cuốn DƯỢC-TÁNH LƯỢC BIÊN đã xuất bản rồi. ai muốn xin, thì viết thơ cho ông L. SOLIRÈNE ngài sẽ gởi cho không

XE MÁY ĐẠP CỦA HÀNG L. CAFFORT

« ALCYON »

ĐUA ĂN HẠNG NHỨT

Hôm bữa khai trường Trường đua xe máy đạp tại Saigon, bên phía mấy người Langsa đua lãnh phần thưởng của quan Toàn-quyền ban thì *M. Le STUNFF* ngồi xe máy đạp hiệu ALCYON ăn hạng nhứt.

Còn bên phía mấy người Annam đua lãnh phần thưởng khai trường thì *M. Trần-văn-THINH* hạng nhứt, *M. Trần-văn-CHÁNH* hạng nhì, hai vị ấy cũng ngồi xe máy đạp hiệu ALCYON

L. CAFFORT.

N° 32, 34, 36, Rue Catinat. — SAIGON

MUỐN BÁN

VƯỜN TRỒNG CAO-SU

Ở GHANH SAIGON

KÊU LÀ **PLANTATIONS BELLAND** LẠI CÓ *NHÀ Ở* VÀ CÓ *MÁY SẤN* CÓ GẦN ĐƯỢC

21.800 CÂY

PHẦN NHIỀU CÂY LỚN ĐƯỢC TỪ *18 TỚI 20 NĂM ĐANG LẤY MỦ.*

AI MUỐN MUA XIN VIẾT THƠ THƯƠNG NGHỊ VỚI **Monsieur COUTURIER** NOTAIRE À **PARIS**, *20 Bard Malesherbes* CÒN MUỐN HỎI ĐỀU GÌ THÌ VIẾT THƠ HỎI **M. St GERMAIN**, *3 Rue Barbette*, **PARIS** (3e).

CHỦ ĐIỀN !

NÔNG GIA !

CÁC NHÀ CÓ XE HƠI !

Các món gì của chư-tôn muốn làm bằng sắt, làm ra hay là sửa lại những máy móc và đồ khí-cụ về nông-nghiệp;

Làm các món nhỏ rời của mô-tơ bằng thép, gan, đồng, đồng-bạch.

Thì xin chư-tôn hãy đến:

FORGES ATELIERS ET CHANTIERS D'INDOCHINE

Tại Khánh-hội, Quai de la Marne

Dây thép nói 95 mà đặt.

Làm kỹ-càng lắm, có tay thợ chuyên-môn ở các xưởng kỹ-nghệ khéo bên Pháp-quốc kiểm điểm công việc làm.

Sí nhơn húy phụ, hiền nữ kính phu

Đứng bực râu-mày là trượng phu chi chí, nếu chốn gia-đình khiếp-nhược thì nơi xã-hội nào đặng mở mang. Thấy nhiều anh trai có tài ăn học, có quyền-sao, tước lớn mà nơi gia-đình lại giao quyền-cang cho vợ bỉnh-chánh lại mình. Rửa mà ra cư xử với người đời chẳng trọn, với quốc-gia lại còn mang lỗi với phận sự mình. Vì quyền lịnh về đàn-bà giữ, càng lưỡi về đàn-bà nắm. Đàn-ông như thế có khác nào như trâu xỏ mũi, như nghé cột giàm. Muốn làm việc chi dầu nhỏ lớn cũng đều đợi lịnh vợ, tùy ý vợ. Cũng vì hai chữ húy phụ mà thất hiếu với mẹ cha, sai, lầm với chúng bạn. Lãnh phận nam-nhi mà chịu phục Hà-đông-sư-hầu thì cục lòng đi đứng là bao.

Trộm xét bởi sao mà sợ vợ. Người sợ vợ là người tánh chất yếu ớt, không quyết đoán, không nhứt định, Hai là thấy vợ có tiền, con nhà giàu-sang trọng vọng; nên chịu ẹp phận mình. Vì e lấy quyền chồng mà ở với nó, có điều chi mất lòng, nó không lo tiền cho mà xài, mà mang khốn; Ba là vì thấy sắc nước, hương trời mà tưng tiện, làm cho đàn-bà dọ ý được của chồng nên ra oai lấn lướt.

Anh đàn-ông như thế có nên bỉ, nên ố chăng!

Luận một người đàn-bà mà hiếp chồng, đàn-bà thất giáo, là một người đàn-bà chẳng phải con nhà thế-gia phiệt-duyệt. Nên chi cái câu phu xướng phụ tùy đánh quê, mấy chữ chồng chúa, vợ tôi luôn bỏ. Thấy chồng hiền, thấy chồng nhịn mà hơn; thấy chồng dại, chồng khờ mà ẹp. Ấy là rất thất kính với đạo tam-tùng.

Một người đàn-bà mà đoạt cái quyền của chồng, xỏ mũi chồng; ai mà gọi người đàn-bà khôn. Khôn sao chẳng biết làm tốt cho chồng, làm vinh cho chồng; chẳng biết lấy phấn mà vẽ cho chồng. Lại lấy cái quyền tự đoạt mà làm xấu cho chồng, làm nhục cho chồng, lấy bùn mà tô cho chồng như thế. Ấy thật là rất dại dột, thô lỗ chăng!

Tại sao mà người đàn-bà hiếp chồng, dám mắng, chưởi chồng; mầy tao, mi tớ. Sao mà dám lỗi đạo xướng tùy vậy?

1° Vì chẳng rõ đạo Tam-tùng, chẳng biết phận mình là vợ, là thấp mà chia quyền của chồng.

2° Là cậy mình có nhan sắc, lanh lợi.

3° Là cậy mình con nhà giàu có. Nên quên phận mình là vợ, mà mọi việc phải vâng theo ý chồng.

Thật là rất quê dốt cho bọn nữ-lưu ấy.

Một người đàn-bà rõ đạo Tam-tùng, thuộc câu tứ-đức, con nhà giáo-dục trâm anh, dầu đặng phần nhan sắc, hay sang giàu cũng chẳng hiếp chồng, dầu rằng chồng khờ dại, nghèo hèn, yếu ớt.

Người đàn-bà khôn thường giữ cái danh giá chồng, thường bình cái quyền thế chồng.

Hãy coi gương bà Mạnh-Quang, bà Tô-Huệ đó mà làm cho bổn-phận người đàn-bà xứng đáng. Chớ bắt chước vợ người Châu-mãi-Thần là thói rất xấu, làm nhơ nhớp cái đạo xướng tùy mà để tiếng trò cười cho bọn quần xoa lắm đó.

Nữ-Sĩ: LÊ-CHÂU

DƯƠNG-DIEN

Marchand de Meubles

Rue Catinat 100 111-113

SAIGON

Tiệm tôi có bán các thứ giường đồng và giường sắt theo kiểu mới.

Bàn-Ghế đủ thứ và tủ có kiếng cùng đá cẩm-thạch theo kiểu kim thời.

Xin quí ông, quí bà, sẵn lòng đến tiệm tôi xem thử.

Đây cũng có bán các thứ kiểu hàng bàn-ghe thiệt hiệu (Thonet).

PHOTOGRAPHIE ARTISTIQUE ET INDUSTRIELLE

Opérateurs sortant des 1ers Maisons de Paris

KHÁNH-KY & Cie

THỢ CHỤP HÌNH ANNAM KHÉO NHỨT

54, Boulevard Bonnard, 54 — SAIGON

Téléphone N° 410

TRAVAUX D'AMATEURS

PORTRAITS EN TOUS GENRES

Pose par tous les jours à l'atelier et domicile

PHOTOGRAPHIES SUR ÉMAUX

Portraits dessinés à l'encre de Chine sur papier Bristo

TRAVAUX D'ART

CHARBON AQUARELLE GÉLATINO

Retouches artistiques très soignées

CÁO BẠCH

Kính lời cùng chư quí vị điền chủ đặng rưởng Tôi thay mặt cho hội nhà máy xay lúa ở Viễn-đông « Rizeries d'Extrême-Orient Saigon » mua lúa tại l'estre.

Chư vị điền chủ ông nào muốn bán lúa, xin viết thơ cho tôi mà thương nghị, bán giá sẽ được khá mà sự tiền bạc lại chắc chắn.

Nay kính

NGUYỄN-DUY-HINH

Thành-hóa Moong.

HẢNG CAO-SU TẠI CẦU-KHO

LỜI RAO

Cho mấy cha có xe kéo cho mướn

Nên dùng thứ Cao-su pneus C.C.M cho xe mình.

Vỏ (enveloppes) hạng nhứt, một cặp 9 đồng; Ruột (chambres à air) 2$60 một cặp.

Tại Hảng nấu Cao-su, ở đường Douaumont Saigon.

TIỆM NHUỘM KHÉO

Tiệm Nhựt-Tân nhuộm hàng lụa đủ thứ màu, cũ nhuộm lại mới rất khéo n° 79 Bd. ... Cholon. Nay dời về Cầu-kho ngang gare xe-lửa n° 229 Quai de Belgique tôi cũng làm nghề như cũ.

Xin quí bà, quí cô có lòng tưởng đến tôi, tôi rất đội ơn.

NHỰT-TÂN.

CÁO BẠCH

Kính cùng Lục-châu quới khách rõ; nay tôi mới lập một tiệm bán đồ phụ tùng xe máy và nay tôi có lập thêm tại đường Mayer số 30 bis, bán đủ thứ Rượu Tây và đồ Conserves Alimentaires giá rẻ, cách gởi kỹ càng, xin quới khách có lòng giúp đồng minh lấy thảo bất hạng muốn mua món chi hoặc là ít nhiều xin viết thơ tại tiệm tôi 179, Rue Paul Blanchy sẽ sẵn lòng tiếp đáp.

Thị HUA-THỊ-TÒNG

Cycles & Accessoires

179, Rue Paul Blanchy,

SAIGON

Nguyễn-văn-Bụp

Propriétaire du Suối-Sâu à Bình-nhâm

LÁI-THIÊU

Chỗ làm khăn bàng, Bombay và Mùng tân đủ kiểu kim-thời, có kiểu cặp tóc muốn hết đính lại dùng như mới vậy, rất ... phải do ai, bằng muốn vấn thì khỏi do. Cao muốn dây mỏng tùy ý muốn từ 8 tới 4 lớp thôi.

Khăn đội lễ mỗi khăn 3 đồng; bằng hàng Bombay - Bằng, cũng khiếu thứ thượng hạng Quí ông muốn số phỉ tôi chịu, ... phải gởi Mandat trước cho tiền hết ... gần Poste Lái-thiêu không dùng cách lãnh ... nếu muốn gởi Contre-Remboursement phải đến Poste ... số phí nhiều lắm quí ông rõ. Cao ... gởi thơ thương nghị cùng tôi.

Kính-do.

LA PLUS VASTE ET LA MIEUX ORGANISÉE DE L'INDOCHINE

SPÉCIALITÉS — PANSEMENTS — LABORATOIRE — PRODUITS CHIMIQUES

PHOTOGRAPHIE — DROGUERIE

PARFUMERIE — HERBORISTERIE

ACCESSOIRES — BANDAGES

L. SOLIRENE

PHARMACIE PRINCIPALE

FONDÉE en 1865

SAIGON

SONO DE PREMIER ORDRE

CHUYỆN ARẠP

CHUYỆN MỘT NGÀN LẺ MỘT NGÀY

(Tiếp theo)

Tôi đi gần tới, trước khi tôi muốn vào thành, tôi bèn cổi y phục của tôi, tôi lấy mỡ đựng trong hộp mà thoa cùng mình tôi, rồi tôi lấy đạo bào mặc vào. Xong xả rồi tôi mới xăm xăm đi tới cửa thành, thì có quân giữ cửa thành dẫn tôi đến ra mắt vua, vua giao tôi cho ông thầy cả. Tôi đi trên mặt nước sôi và trên sắt nóng như đi trên đất bằng, không hề hấn chi hết, mà vào tới chùa, tôi bèn thấy cốt thần Kê-xảy-đa ngồi trên ngai. Khi công-nương cũng biết chớ! Cốt thần Kê-xảy-đa thì làm bằng cây bạch-đàng-hương, hai con mắt làm bằng hai cục ngọc lựu, lớn và đỏ lắm; trên đầu ngài đội một cái cu-ron nhận đầy ngọc quí, ngang lưng có mang một sợi dây lưng nhận rất nhiều, một thứ ngọc màu xanh.

Tôi ở tại chỗ thờ thần cho tới sáng bữa sau, thì tôi mới trở ra mà ra mắt ông thầy cả, ông nhìn tôi là đồ-đệ và cầm cọng tôi ở lại đó với ông. Tôi ở, và bởi tôi sợ cái công nhọc nhằn lao khổ của tôi không đặng kết quả, nên tôi phải nhẫn lòng làm y như lời công-chúa Gương-nả dặn tôi, mà hại ông thầy cả chết, rồi tôi lên thế ngôi cho ông. Cách chẳng mấy ngày, kế tôi chữa lành chứng bịnh của hoàng-tử, làm cho tôi nổi tiếng như cồn, đến đỗi công-nương nghe mà ước mộ ra mắt tôi. Từ đó về sau thì công-nương rõ biết, và nơi bốn phía tường tôi mướn thợ vẽ ra cảnh tình nai đực cứu nai cái, đặng khi công-nương vào đó chưa ra mắt tôi, cho công-nương thấy, mà cảm giác nơi lòng. Thiệt rất nhiệm mầu, là khi tôi bước ra tiếp rước công-nương, tôi thấy rõ ràng tình cảnh ấy làm cho công-nương để ý xét suy lắm.»

Xi-mọt nói tới đây, lại tiếp rằng: « Bẩm công-nương, công chuyện là như vậy đó, tôi tưởng phải bày tỏ ngọn ngành cho công-nương tường tất, chớ chẳng nên để cho công-nương lầm lạc nữa làm chi. Tôi xin công-nương nghĩ tình, xá tội cho tôi về việc giả dối tôi làm ra đó, là duy đặng rửa cái tinh thần của công-nương ố kị người đờn ông và được tát hiệp công-nương với một vị hoàng-tử đúng đắng lắm, đang có vì công-nương mà ôm ấp cái khối tình rất nặng nề trong cân rão.»

Công-chúa Cách-mia nghe chàng Xi-mọt thuật chuyện, nàng đỏ mặt tía tai, vì biết nàng bị lầm kế, mà trong tinh thần của nàng đã nhúm được ngọn lửa tình, với hoàng-tử nước Biệt-thi, nên ông thầy tu giả, với cái mưu độc ấy, nàng coi cũng chẳng phải là tội trọng. — Nàng bèn nói: « Chàng hãy nói luôn hết mà nghe, còn khi nãy đây, chàng đến tòa nhà của nàng phù-thủy Mê-rép-đa, chàng làm chi nơi đấy? — Xi-mọt nói: « Bẩm công-nương, khi nãy tôi kiếu từ công-nương mà đi vào nơi đó là như chỗ hang cọp hàm rồng. Tôi phải đánh liều mà đến; tôi bèn thấy cửa cái mở rộng, tôi đi đại vào nhà, tôi không thấy một ai hết, tôi duy nghe những lời ta nha thiết xỉ, từ trong một căng phòng mà ra. Tôi nghiêng tai nghe rõ tiếng ấy tại chỗ nào, rồi tôi lần lần đi tới một căng phòng, tôi bước vào thấy một nàng đang hồi xuân xanh, mà nơi cổ thì mang gông, hai chơn lại mang xiềng sắt, hai tay bị đút vào trong một cái bị bằng da, miệng bị thắt khít bằng dây trân cũng bằng da. Nàng ấy bộ thê thảm lắm, nên gục mặt trên gối nàng mà rên xiết. Tôi thấy vậy, lấy làm tội nghiệp cho nàng, nên tôi đi đến gần một bên nàng là mong an ủi nàng và như có thể cứu nàng thì tôi sẽ ra tay tế độ. Nàng nghe động ngước mặt lên, tôi thấy mặt nàng; nhìn biết là người cứu tôi lúc nọ, vốn là công-chúa Gương-nả.

Thấy vậy cảm động nơi lòng tôi lắm, nên tôi sản sốt mà hỏi rằng: Úy trời ơi, ân-nhân ôi, sao mà ân-nhân lại bị xiềng trói như vầy? Cái tay ác độc nào đành đam gông cùm mà tròng vào cổ rất yếu ớt của ân-nhân vậy? — Nàng nói: Chàng Xi-mọt ôi! Có phải thiệt là chàng mà thiếp thấy đây chăng? Ông thần xấu nào dắc dẫn chàng đến đây vậy? Còn chi là chàng, chắc rồi đây chàng cũng phải bị sa vào tay chị thiếp mà chịu cái cảng phần như thiếp đây. Vốn là chị biết đặng rằng thiếp cứu chàng trở lại nguyên hình, nên chị phạt tội thiếp, chỉ bắt thiếp mang xiềng như vầy.

(Sau sẽ tiếp theo).

NOTA. — *Chuyện Một ngàn lẻ một ngày, còn đăng vài kỳ báo nữa thì hết.*

Bổn-quán sẽ ấn hành « TÍCH PHẬT-TỔ », *là: Tích thiệt, theo sách vở đời trước tại Tây-phương phật di-truyền;*

Tích thiệt, không phải là chuyện hoang đàng bày đặt ra mà mua vui;

Tích thiệt, sẽ dịch ra rõ ràng, có một tiếng nói một tiếng, có một câu nói một câu, người dịch không thêm bớt chút nào hết; tưởng rằng Tích nầy rất lý thú cho các ông các bà vẫn còn giữ chặc lòng thành, miệng niệm Nam-mô a-di-đà-phật!

HỘI NHÀ MÁY XAY LÚA VIỄN-ĐÔNG

(Rizeries d'Extrême-Orient)

Hội nặc danh vốn hùn 25 triệu quan tiền Langsa đều đóng tất số

Ở tại SAIGON, đường Belgique, môn bài số 15. — Nhà máy xay và kho trữ ở tại CHOLON

CÓ PHÒNG VIỆC RIÊNG LO VỀ CHUYỆN LÚA

MUA LÚA VÀ LÃNH BÁN LÚA — GIÙM TIỀN LÚA VÀ THẾ LÚA — CHỞ LÚA — LÃNH LÚA GỞI KHO

Trước khi bán lúa, xin hỏi bổn hiệu; nếu vị điền-chủ nào mắc đi không đặng thì viết thơ cho bổn hiệu, bổn-hiệu sẽ đến viếng mà bàn luận. — *MUỐN HỎI CHI THÌ BỔN-HIỆU SẴN LÒNG CẮT NGHĨA CHO HẾT.*

Phòng việc: *ở tại đường Belgique, môn bài số 15.*

CÓ ĐẶT HÀNG NGÁNH TẠI CẦNTHƠ — Và có lập chành mua lúa nơi các chỗ thị-tứ

SAIGON. — IMP. DE L'UNION　　TIRAGE: 3.50 EXEMPLAIRES　　L'Administrateur Gérant: NGUYỄN-VĂN-CỦA

Tirage: 3180 ex

Saigon le 20/3/23